ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Παναγιώτης Μαυροειδής

Έχει περάσει πλέον η εποχή όπου χώρες της Νότιας ή της Ανατολικής Ευρώπης έτρεχαν να μπουν στην ΕΟΚ και μετέπειτα ΕΕ, με την προσδοκία (ανά δεκαετία και περίσταση) είτε στερέωσης της δημοκρατίας, είτε διασφάλισης οικονομικής ευημερίας. Απέχουμε πλέον αρκετά από εκείνη την περίοδο όπου **είσοδος** στη ζώνη του ευρώ παρουσιαζόταν ως η θωράκιση απέναντι στις οικονομικές κρίσεις.

Στη συζήτηση πλέον έχουν μπει τα διάφορα **exits.** Λαοί και χώρες συζητούν το ενδεχόμενο της εξόδου από την ευρωζώνη ή/και την ΕΕ. Το 2015 άγγιξε χωρίς φόβο το ενδεχόμενο της εξόδου από την ΕΕ, ενώ ένα χρόνο αργότερα οι Βρετανοί ψήφισαν υπέρ του BREXIT. Η συνθηκολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ ή οι μανούβρες που γίνονται από την κυβέρνηση των Συντηρητικών και της ηγεμονικής μερίδας της αστικής τάξης στη χώρα να μείνει αυτή η επιλογή κενό γράμμα, δεν μειώνουν την αξία των λαϊκών διαθέσεων.

Πλέον, η ΕΕ, αντί να θέτει όρους συμμόρφωσης και προϋποθέσεις για την είσοδο χωρών, **απειλεί με θεούς και δαίμονες τους λαούς σε χώρες που ζητούν την έξοδο.**

Ποιο είναι αλήθεια το υπόβαθρο αυτής της αλλαγής περιόδου; πρέπει να ανιχνεύσουμε δύο ερωτήματα.

Ποια είναι σήμερα η κατάσταση της ΕΕ και πως την βλέπουν οι λαοί της;

Η ΕΕ ποτέ δεν είχε μια ενιαία αδιατάρακτη πορεία. Στην πρώτη εποχή της, μετά τον Β’ΠΠ και τη Συνθήκη της Ρώμης, η κύρια πλευρά που χαρακτήριζε την τότε ΕΟΚ ήταν οι ρυθμίσεις εσωτερικής πολιτικής σταθεροποίησης των αστικών καθεστώτων στα κράτη μέλη της, με τους υπερεθνικούς θεσμούς και ρυθμίσεις να αποκτούν σταδιακά αυξανόμενο βάρος, χωρίς ωστόσο να φαίνεται ένας καθοριστικός ρόλος τους.

Με την κρίση στις αρχές του 1970 η μορφή καπιταλιστικής ολοκλήρωσης της ΕΟΚ, έκανε ένα άλμα επιτάχυνσης με τη διαμόρφωση υπερεθνικών θεσμών, που δε έθεταν απλώς κατευθύνσεις, αλλά καθόριζαν σημαντικές πτυχές των πολιτικών στις χώρες- μέλη. Στην ουσία ακολούθησαν το νεοφιλελεύθερο εξ Αμερικής υπόδειγμα/συμβουλή του Χάγιεκ από το 1939 ότι μια υπερεθνική ρύθμιση απομακρύνει την παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα στην επιβολή των νόμων της αγοράς

Από τότε κύλησε πολύ νερό στο αυλάκι, για να φτάσουμε σήμερα να σημειώνει η Γκάρντιαν ότι «έκπληκτοι οι Βρετανοί πολίτες, μπροστά στο ερώτημα υλοποίησης του Brexit, διαπιστώνουν ότι η ΕΕ καθορίζει άπειρες πλευρές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής», ενώ το Spiegel αναφέρει ότι «το 80% της νομοθεσίας στη Γερμανία εκκινεί από νομοθετήσεις και οδηγίες της ΕΕ».

Στη δεύτερη αυτή φάση γίνονται τεράστια βήματα με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη το 1987, την διαμόρφωση της ΟΝΕ και την εισαγωγή του Ευρώ το 1993, το Σύμφωνο της Λισαβώνας το 2009. Η περίοδος αυτή περιέχει και την Γερμανική επανένωση με την αποικιακή ενσωμάτωση της Ανατολικής Γερμανίας, αλλά και την κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» που έδωσε όχι μόνο νέα αγορά, αλλά και νέο παραγωγικό χώρο και εργατικό δυναμικό στο ευρωπαϊκό κεφάλαιο.

Αποφασιστική στιγμή αποτέλεσε για το οικοδόμημα της ΕΕ η καπιταλιστική κρίση από το 2008 και μετά και η οξύτατη μορφή που αυτή πήρε στην ευρωζώνη. Η τεράστια κοινωνική και πολιτική δυσαρέσκεια στους λαούς, αναπτύσσεται στο πλαίσιο αφενός της διαρκούς ισχυροποίησης του πολιτικού ρόλου των κεντρικών θεσμών της ΕΕ και αφετέρου των συνεπειών της αστικής αντεργατικής απάντησης που δόθηκε στην κρίση με μια επιθετική προώθηση καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων σε όλη την ΕΕ.

Η ΕΕ βγαίνει σήμερα από την παρόξυνση αυτής της κρίσης εξαιρετικά τραυματισμένη, σε ένα δρόμο ασταθούς αναιμικής ανάκαμψης (αν και όχι ανάπτυξης), απονομιμοποιημένη στις λαϊκές συνειδήσεις, αλλά σαφώς με «μεγαλύτερα δόντια». Με υπερ-ενίσχυση του στεγανού εποικοδομήματός της με το συγκρότησή του ESM (πρόδρομης μορφής ενός ευρωπαϊκού ΔΝΤ), την επιβολή του Δημοσιονομικού Συμφώνου, της λεγόμενης Οικονομικής Διακυβέρνησης και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Ακόμη και αυτή η αρμοδιότητα των κρατικών προϋπολογισμών αφαιρείται από τα κράτη μέλη, ενώ η δρακόντεια δημοσιονομική πειθαρχία που προϋποθέτει διαρκή λιτότητα, εξάρθρωση μισθών και εργασιακών σχέσεων και πλήρη ασυδοσία της καπιταλιστικής

αγοράς, επιβάλλεται στο διηνεκές και στο σύνολο των χωρών, προκαλώντας αναστατώσεις όχι μόνο σε αδύναμες και υπό μνημονιακά καθεστώς χώρες, αλλά και σε χώρες όπως η Γαλλία, η Ιταλία κλπ. Το ενιαίο νόμισμα και η μηχανή του χρέους, αποτελούν ξεχωριστά εργαλεία και όπλα του κεφαλαίου για την επιβολή των πολιτικών της ΕΕ.

Στο πεδίο αυτό, τα περί σύγκλισης και ενοποίησης, αποδεικνύονται παραμύθια της χαλιμάς. Ο πόλεμος της ανταγωνιστικότητας εντός της ΕΕ αλλά και έναντι των ανταγωνιστών της, τροφοδοτείται αποκλειστικά σχεδόν από μια ιστορικών διαστάσεων επίθεση στις εργατικές τάξεις σε όλες τις χώρες, την ίδια στιγμή που η ανισομετρία βαθαίνει μεταξύ ανεπτυγμένου Βορρά και Νότου αλλά και Ανατολής, διαμορφώνοντας ξεκάθαρα τρεις πόλους με πολλαπλές ταχύτητες και εντός τους.

Τα εργατικά και λαϊκά στρώματα βιώνουν αυτή την κατάσταση με δραματικό τρόπο, όχι μόνο με τη διαρκή λιτότητα και συμπίεση μισθών, αλλά με μια συνολική ανατροπή της θέσης του προς όφελος των εργοδοτών και του κεφαλαίου.

ΕΕ των φτωχών εργαζομένων, των ανέργων, των αποκλεισμένων

Το 25% των πολιτών της ΕΕ βρίσκονται στο όριο της φτώχειας, η ελαστική, μερική ή εκ περιτροπής εργασία κρύβει λίγο το θέμα της ανεργίας, αλλά οι χαμηλοί μισθοί που επιμένουν να μην ακολουθούν έστω την όποια ανάκαμψη, αφενός δείχνουν πως η απασχόληση είναι «κούφια» και αφετέρου ότι ο συσχετισμός έχει αλλάξει προς όφελος του κεφαλαίου μέσω της εξάρθρωσης των εργασιακών σχέσεων.

Ακόμη και στην Γερμανία, όπου το αφήγημα μιλάει για «μεγάλους μισθούς» και «καλούς μέσους όρους», στην πραγματικότητα διαμορφώνονται τρεις ζώνες μέσα στον κόσμο της εργασίας. Η ζώνη της «κανονικής» εργασίας μειώνεται προς όφελος της ζώνης της μερικής και επισφαλούς εργασίας. Η πρώτη από 80% το 1991 κατέβηκε στο 69% το 2019. Όσο για τη δεύτερη, είναι ενδεικτικό ότι 4 εκ Γερμανοί έχουν 400 ευρώ μισθό, νοικοκυριά που περιλαμβάνουν 30 εκ ανθρώπους βλέπουν το καθαρό τους εισόδημα να μειώνεται σταθερά από το 1990, ενώ σε ότι αφορά τις συμβάσεις, ενώ το 1998 το 65% των εργαζομένων καλύπτονταν από κλαδικές συμβάσεις, το 2014 το ποσοστό περιορίζεται στο 43% προς όφελος των επιχειρησιακών και των ατομικών, που είναι βέβαια με χειρότερους όρους.

Βεβαίως πάντα είναι εφιαλτικά παρούσα η τρίτη ζώνη του μόνιμου αποκλεισμού για να απειλεί και τις δύο άλλες, ενώ νεολαία και γυναίκες σηκώνουν αναλογικά πολύ μεγαλύτερο βάρος αυτής της αρνητικής εξέλιξης.

Η θρυμματισμένη εικόνα της ΕΕ

Δεν πρόκειται μόνο ωστόσο για μια δυσαρέσκεια που πηγάζει μόνο από τις ορατές και άμεσες όψεις του κοινωνικού ζητήματος.

Η εικόνα της ΕΕ είναι αρνητική και αναντίστοιχη των φιλόδοξων αφηγημάτων σε θέματα όπως η δημοκρατία (με την άνοδο της ακροδεξιάς, ρατσιστικών και αντιμεταναστευτικών ρευμάτων) η διαρκής ειρήνη (λόγω της συνεχούς εμπλοκής σε πολέμους του ΝΑΤΟ, των ΗΠΑ και όχι μόνο σε Συρία, Ουκρανία, Αφρική και αλλού), όπως η κλιματική αλλαγή (με τον πρώτο λόγο στις μεγάλες πολυεθνικές και τη νέα κούρσα για εξορύξεις υδρογονανθράκων στη Μεσόγειο), η ισοτιμία των φύλων (με το χάσμα μισθών μεταξύ των δυο φύλων στο υψηλότατο 16,5% και την άνοδο των επιθέσεων σε βάρος των γυναικών σε πλήθος ζητημάτων από τις αμβλώσεις ως γενικά το θέμα του ρόλου των φύλων, ως αντανάκλαση και της γενικής ανόδου των συντηρητικών αξιών που συμβαδίζει και με τη ρητορική της ακροδεξιάς).

Η κατάργηση της λαϊκής κυριαρχίας

Υπάρχει μια ακόμη σοβαρή πλευρά που σχετίζεται με την κοινωνική δυσαρέκεια: Το οικοδόμημα της ΕΕ, στα μάτια των λαών της ορθώνεται πλέον απέναντί τους, όλο και πιο απροσπέλαστο, απόμακρο, εχθρικό και ανεξέλεγκτο. Οι αποφάσεις μοιάζει να παίρνονται σε κέντρα που δεν μπορούν να επηρεάσουν. Οι άνθρωποι καθίστανται αόρατοι ή/και ανύπαρκτοι. Για αυτό και όταν δοθεί η παραμικρή δυνατότητα ο κόσμος φτύνει, μουντζώνει, καταψηφίζει, προκαλεί, λέει ΟΧΙ, καθίσταται έτσι ορατός. Η διάσταση αυτή ήταν κυρίαρχη στο BREXIT.

Το ταξικό ένστικτο των λαϊκών στρωμάτων σε όλες τις χώρες τις Ευρώπης, οδηγεί στη διαπίστωση πως η υπεράσπιση της **λαϊκής κυριαρχίας** σε κάθε χώρα, του δικαιώματος οι λαοί να καθορίζουν την τύχη τους και να μετέχουν της πορείας τους, αποτελεί σημαντικό ζήτημα.

Η τάση αυτή είναι αναπτυσσόμενη και αποτελεί αποπροσανατολισμό ή/και προσβολή να περιγράφεται απλά με όρους «ευρωσκεπτικισμού» ή ακόμη χειρότερα «εθνικιστικής αναδίπλωσης».

Η δυσαρέσκεια κατά της ΕΕ βάζει αποσταθεροποιεί το πολιτικό σύστημα στις χώρες της

Είναι λογικό σε αυτό το φόντο το ρεύμα της δυσαρέσκειας να ταρακουνάει το πολιτικό σύστημα στην Ευρώπη και να αλλάζει το σκηνικό.

Η πλευρά της συναίνεσης/ενσωμάτωσης ως αναγκαίο συμπλήρωμα της κυριαρχίας/επιβολής της αστικής κυριαρχίας αδυνατίζει ολοφάνερα στο φόντο της μείωσης της κοινωνικοοικονομικής θέσης των λαϊκών στρωμάτων, του αυξανόμενου φόβου για το μέλλον και της διαρκούς αποστέρησης του από τα όπλα του πολιτικού ελέγχου και συμμετοχής. Αυτό είναι που προκαλεί την μαζική αποκαθήλωση των κλασικών αστικών κομμάτων συντηρητικής ή σοσιαλδημοκρατικής κοπής. Όταν το Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα στη Γερμανία παίρνει το χαμηλότερο ποσοστό από το 1949, το SPD είναι επίσης σε ιστορικό χαμηλό (22%), αλλά και μαζί συγκεντρώνουν μόλις 53% από 90% το 1976 υποχρεώνοντας τα σε διαρκή Μεγάλο Συνασπισμό που φθείρει και τα δυο, τα πράγματα είναι σίγουρα σοβαρά. Το ίδιο αν δούμε ότι το Brexit αποτελεί κρισιακό παράγοντα για Συντηρητικούς και Εργατικούς στη Βρετανία, το πάλαι ποτέ ΓΣΚ είναι στο 6% ή αν δούμε την πλήρη κατάρρευση του παλιού πολιτικού συστήματος στην Ιταλία όπου η κλασική Χριστιανοδημοκρατία δίνει τη θέση της στο Σαλβίνι, ένα φαινόμενο που το συναντούμε και αλλού με τη μορφή της «εναλλακτικής δεξιάς». Αντίστοιχη μετάλλαξη, μαζί με τη συρρίκνωση της, έχει και η κλασική σοσιαλδημοκρατία με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον Μακρόν, σύμβολο του λεγόμενου «ακραίου κέντρου», πρώην υπουργού οικονομίας του σοσιαλιστή Ολάντ, να διεκδικεί το ρόλο του ανόθευτου επιθετικού νεοφιλελεύθερου με μπόλικη ρητορική περί «ασφάλειας», «άμυνας» και μετατροπής της Αφρικής σε ενδοχώρα, αλλά και με ανώδυνες παραχωρήσεις στο πεδίο του κοινωνικού φιλελευθερισμού και των ατομικών δικαιωμάτων.

Η ΕΕ των δήθεν «ανοιχτών συνόρων» και της «ελευθερίας κίνησης κεφαλαίων, εμπορευμάτων» αλλά και αντεργατικών συνταγών, είναι η ίδια ΕΕ που πνίγει χιλιάδες προσφύγων στη Μεσόγειο, που σκοτώνει διαδηλωτές στη Γαλλία, που φακελώνει τους πάντες.

Αυτό ακριβώς το πεδίο του φόβου, του αυταρχισμού, της επιθετικότητας, του ανταγωνισμού, του κοινωνικού δαρβινισμού, του «ο σώσων εαυτόν σωθήτω», είναι εύφορο για την ακροδεξιά και δίνει φτερά στα μαύρα πανιά της. Όχι μόνο στην ΕΕ αλλά γενικά στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες με πιο τρανό παράδειγμα τις ΗΠΑ.

Εδώ πρόκειται για σημείο κλειδί: Η ακροδεξιά δεν αναπτύσσεται κυρίως αντί των αστικής δημοκρατίας και για την κατάργησή της (αν και υπάρχουν και τέτοια ρεύματα), αλλά ως βασική μορφή επιτάχυνσης του εκφυλισμού και παρακμής της, απέκδυσής της από

στοιχειώδεις ουσιαστικές δημοκρατικές αρχές. Τα μεταφασιστικά και νεοφασιστικά ρεύματα αναπτύσσονται ως επιθετικό όχημα της συνολικής αντιδραστικής στροφής του ολοκληρωτικού καπιταλισμού της εποχής μας και ως αποτέλεσμα των βημάτων του σε αυτή την κατεύθυνση.

Ποια στάση της αριστεράς απέναντι στην ΕΕ;

Ποια είναι ή ποια θα έπρεπε να είναι η στάση της αριστεράς, ειδικά της αντικαπιταλιστικής, κομμουνιστικής, και του εργατικού κινήματος απέναντι στην ΕΕ και σε αυτές τις εξελίξεις;

Δυστυχώς, η κυρίαρχη τάση στην ευρωπαϊκή αριστερά ήταν ενεργητικά θετική απέναντι στο οικοδόμημα της ευρωπαϊκής καπιταλιστικής ολοκλήρωσης. Ήταν το αποτέλεσμα, μια συνισταμένη όχι μόνο των αφετηριακών θεωρήσεων του ευρωκομουνισμού, αλλά και μιας ορισμένης ανάγνωσης του μαρξισμού από το ορθόδοξο λεγάμενο ΚΚ που έβλεπε κάθε τάση ωρίμανσης του καπιταλισμού και καπιταλιστικής διεθνοποίησης ως το καλοδεχούμενο υπόστρωμα ενός μελλοντικού σοσιαλισμού. Είναι επίσης αποτέλεσμα σύγκλισης και των δύο αυτών ρευμάτων με την σοσιαλδημοκρατία που είχε πάντα ως αφετηριακό όραμα τη λεγόμενη «Κοινωνική Ευρώπη» για να θυμηθούμε τον Μιτεράν, τον Ζακ Ντελόρ και άλλους.

Ή όποια αντίθεση από αυτή την αριστερά στις πολιτικές της ΕΕ, αναπτυσσόταν συχνά σε σύζευξη με τις διεκδικήσεις και ανταγωνισμούς των αστικών τάξεων στα κράτη μέλη της

ΕΕ, ενδυόμενη κυρίως ένα δήθεν πανευθνικό μανδύα και σε διάσταση με μια εργατική, διεθνιστική και επαναστατική προσέγγιση. Τραγικό παράδειγμα σε αυτό η πορεία του ΓΚΚ.

Η σημερινή συζήτηση για την Ε.Ε. στην Ευρώπη

Η συζήτηση σήμερα στην αριστερά γύρω από το ζήτημα της ΕΕ, τις ευρωεκλογές κλπ, σφραγίζεται από τρία βασικά ζητήματα: την Ελλάδα μέσω και της εμπειρίας ΣΥΡΙΖΑ, τις εξελίξεις γύρω από το BREXIT και την άνοδο της ακροδεξιάς

Η πρώτη και κυρίαρχη άποψη λέει ότι αποδείχτηκε το ανέφικτο και μάταιο της ρήξης με την ΕΕ σε εθνικό επίπεδο, με όρους εξόδου από την ΕΕ ή έστω με όρους απειθαρχίας. Επομένως, συνεχίζουν, το ζητούμενο είναι ο συντονισμός κινημάτων και αριστεράς σε επίπεδο ΕΕ, με στόχο τον επηρεασμό των πολιτικών της, την ανατροπή νεοφιλελεύθερων επίλογων και προοπτικά το ριζικό μετασχηματισμό της σε προοδευτική μορφή διεθνοποίησης. Σε αυτή την κατεύθυνση εντάσσεται η πρωτοβουλία Βαρουφάκη.

Μια άλλη ΕΕ είναι εφικτή;

Έχει σημασία να σταθούμε αναλυτικότερα στην Γερμανική αριστερά (Die Linke) και την άποψή της. Είναι πολιτική δύναμη στη Γερμανία την πιο ισχυρή χώρα της ΕΕ, αλλά επίσης και συνυπογράφουσα τη διακήρυξη όλων σχεδόν των ΚΚ της ΕΕ (όχι το ΚΚΕ) με τίτλο «Μια άλλη Ευρώπη είναι εφικτή». Σύμφωνα με αυτήν την άποψη πρέπει να καταγγέλλεται η «νεοφιλελεύθερη και ιμπεριαλιστική πολιτική της ΕΕ», όχι ωστόσο η ΕΕ ως οικοδόμημα, μιας και αυτό θεωρείται όχι ένωση του κεφαλαίου αλλά «έκφραση του συσχετισμού δυνάμεων ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία και των καπιταλιστικών κρατών». Επομένως, ισχυρίζονται, όχι μόνο δε νοείται ταξική πάλη για κοινωνικό μετασχηματισμό έξω από αυτή τη σχέση, αλλά, αντίθετα, εκτός ΕΕ, ακόμη χειρότερα το όποιο εργατικό κίνημα, αριστερή κυβέρνηση ή χώρα θα κατασπαραχτεί από τις χρηματιστηριακές αγορές σε ένα πεδίο που το κεφάλαιο παίζει χωρίς αντίπαλο. Από το «κράτος σχέση» στην «ΕΕ σχέση», τι να πει κανείς…

Ως κοινωνικό υπόδειγμα της πάλης εντός και για την αλλαγή της ΕΕ προβάλλεται ένας ορισμένος τύπος ανέφικτου ευρωκεϋνσιανισμού σε αντικατάσταση του πάλαι ποτέ κεϋνσιανισμού σε εθνικό επίπεδο. Αγνοούν την αυξανόμενη ανισομετρία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ αλλά και το γεγονός ότι η ΕΕ δε διαμορφώνει μια ενιαία ευρωπαϊκή εργατική τάξη ως δυνητικό υποκείμενο ανατροπής της. Αντίθετα κατακερματίζει βαθύτερα τον κόσμο της εργασίας, αναπτύσσοντας πέραν των άλλων ορίων, εθνικής συνείδησης, ιστορίας, πολιτισμών κλπ ένα σαφή καταμερισμό εργασίας ανά ομάδες χωρών (Βορράς, Νότος,

Ανατολή). Διαμορφώνοντας επίσης, εντός της εργατικής τάξης την ζώνη της επισφάλειας («εργαζόμενοι φτωχοί»), ως δεύτερο εσωτερικό εφεδρικό στρατό, δίπλα στο γνωστό πρώτο εφεδρικό «εξωτερικό» στρατό της ανεργίας.

Η θέση αυτή είναι απολύτως ατεκμηρίωτη.

Έχει σημασία ο πολιτικός δρόμος υλοποίησης που προβάλλεται για αυτή τη στρατηγική. Σύμφωνα με τα λεγάμενα του συμπροέδρου της Die Linke, αυτός περνάει μέσα από την "ανάδειξη αριστερών αντινεοφιλελεύθερων κυβερνήσεων στις δύο κεντρικές χώρες της ΕΕ δηλαδή την Γερμανία και τη Γαλλία"! Εδώ πλέον θα έπρεπε να σταματήσουμε τη συζήτηση...

Ας δούμε ωστόσο και το δεύτερο επιχείρημα άρνησης μιας στρατηγικής εξόδου από την ΕΕ. Αυτό αφορά την άνοδο της ακροδεξιάς, καθώς επισημαίνουν ότι "η αντίθεση στην ΕΕ δυναμώνει την ακροδεξιά η οποία είναι αυτή που κυριαρχεί στο αντιΕΕ ρεύμα". Πρόκειται για προκλητική αντιστροφή της σχέσης αιτίας αποτελέσματος. Τις τεράστιες ευθύνες για την ιστορική απουσία αυτής της αριστεράς από τα ρεύματα και κινήματα πολιτικής και κοινωνικής διαμαρτυρίας ενάντια στην ΕΕ ή και το χλευασμό τους, πάνε να την κρύψουν με ένα ακόμη μεγαλύτερο λάθος, αναγορεύοντας την ακροδεξιά ηγέτη αυτής της διαμαρτυρίας και παραχωρώντας πρόθυμα σε αυτήν την ηγεμονία.

Κατά τη γνώμη μας η ΕΕ, ως συνασπισμένη πολιτική, οικονομική (τώρα και στρατιωτική) ένωση του κεφαλαίου, όχι μόνο δεν αποτελεί πεδίο δυνατοτήτων για το εργατικό κίνημα, αλλά αποτέλεσε και αποτελεί ακριβώς την ακύρωση αυτών των δυνατοτήτων. Η ΕΕ δεν ασκεί απλώς «νεοφιλελεύθερες» πολιτικές που δυνητικά μέσω άλλων κυβερνήσεων ή και «ευρωπαϊκής ομοσπονδιακής διακυβέρνησης» μπορούν να αλλάξουν, αλλά αποτελεί ακριβώς την συνεκτική οργάνωση του αμερικάνικου νεοφιλελεύθερου και σήμερα του γενικότερου υποδείγματος και προγράμματος καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης στο πεδίο της Ευρώπης.

Η ΕΕ δεν αντιμετωπίζεται με όρους "αριστερού" εθνικισμού

Η δεύτερη απάντηση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αριστεράς συνίσταται σε ένα ιδιόμορφο αριστερό λαϊκίστικο αντιευρωπαϊσμό, κυρίως (αν όχι αποκλειστικά) με όρους εθνικής κυριαρχίας και παραγωγικής ανασυγκρότησης. Χαρακτηριστική έκφραση ο Μελανσόν και η Ανυπόταχτη Γαλλία, η Σάρα Βάγκενκνεχτ στη Γερμανία με το Κίνημα των Όρθιων, η ΛΑΕ στην Ελλάδα και άλλοι. Αντί να συνδέουν το μεγάλο ζήτημα της λαϊκής κυριαρχίας και –για τις περιφερειακές ειδικά χώρες- της εθνικής ταπείνωσης, με την κοινωνικο-ταξική διάσταση των προβλημάτων, αναδεικνύοντας ως κεντρικό ζήτημα τη ρήξη και αποδέσμευση από την

ΕΕ και την ήττα των αντεργατικών πολιτικών του κεφαλαίου σε εθνικό και διεθνικό επίπεδο, τελικά μπαίνουν ως αριστερή και «κινηματική» ουρά σε μια διαταξική διεκδίκηση που εγγράφεται στον ανταγωνισμό των αστικών τάξεων των καπιταλιστικών κρατών της ΕΕ. Την ίδια στιγμή, επιχειρούν να «απαντήσουν» στην ακροδεξιά υιοθετώντας πλευρές της ρητορικής της (πρόσφυγες, εθνική ισχύς, ασφάλεια κλπ), υποβαθμίζοντας τον κίνδυνο του ρατσισμού και του εθνικισμού.

Όχι και έξω από την ΕΕ-ΝΑΙ και "μέσα" σε ένα αντικαπιταλιστικό δρόμο

Κατά τη γνώμη μας, το BREXIT έδειξε πως η ρήξη με την ΕΕ, είναι εφικτή, χωρίς να έρθει κάποιος Αρμαγεδδών.

Στη Βρετανία το BREXIT και η ρήξη με την ΕΕ, ανεξάρτητα τι θα κάνει την καυτή πατάτα που έχει στα χέρια της η εκεί αστική τάξη, δεν έφερε κάποια καταστροφή, ενώ στην Ελλάδα η επιλογή της ΜΗ ρήξης έφερε το Τρίτο Μνημόνιο και την απογοήτευση.

Από την άλλη, είναι προφανές ότι η BREXIT και η έξοδος γενικά μιας χώρας από την ΕΕ, δεν αποτελεί τη λύση, αλλά μια ζωτική προϋπόθεση λύσης, δηλαδή εισόδου σε ένα άλλο δρόμο, όπου το ζητούμενο θα είναι η δουλειά για όλους με πλήρη δικαιώματα, η αξιοπρεπής ζωή σε ένα αλληλέγγυο κοινωνικό περιβάλλον, η δημοκρατία και λαϊκή κυριαρχία.

Η έξοδος είναι η αναγκαία, αλλά όχι ικανή προϋπόθεση για ένα αντικαπιταλιστικό δρόμο, ενάντια και έξω από τους νόμους και τους οργανισμούς του κεφαλαίου. Είναι μια επιλογή ρήξης που συμβάλει στην ωρίμανση των προϋποθέσεων και τη συγκέντρωση δυνάμεων για ρήξη με το αστικό πλαίσιο και την κεφαλαιοκρατική εξουσία γενικά, σε σοσιαλιστική, κομμουνιστική κατεύθυνση. Είναι ένας δρόμος διεθνιστικός, συνεργασίας των λαών, στην Ευρώπη, στη Μεσόγειο και γενικότερα, που αλυσιδωτά μπορεί να ακολουθηθεί και επιβληθεί.

Το «έξω» από την ΕΕ και το καπιταλιστικό πλαίσιο, αφήνει ενεργή την ελπίδα, ενώ η παραμονή στο σφαγείο της ΕΕ, είναι απόφαση αργού θανάτου, χωρίς καμία ελπίδα.

Για τη θέση του ΚΚΕ

Στο σημείο αυτό πρέπει να σχολιάσουμε τη θέση του ΚΚΕ.

Το ΚΚΕ θέτει το ζήτημα της αποδέσμευσης από την ΕΕ σε αντίθεση με θέσεις του στο παρελθόν και αυτό είναι θετικό, ωστόσο μέσα από το δίπτυχο «αποδέσμευση με λαϊκή εξουσία», αρνείται ταυτόχρονα να θέσει τον στόχο της εξόδου ως σχετικά αυτοτελή στόχο

ανατροπής. Αυτό βέβαια είναι ένα γενικότερο πρόβλημα για το πώς αντιλαμβάνεται το ΚΚΕ το ζήτημα της έλευσης της λαϊκής εξουσίας. Από τον ουρανό; μέσω προπαγάνδας, συμπερασμάτων και ψήφου; σε κενό και απουσία πολιτικής ανατρεπτικής πάλης γύρω από κομβικούς στόχους μέσω της οποίας θα αλλάζει με υλικούς όρους ο ταξικός και πολιτικός συσχετισμός, η συνείδηση των εργαζομένων;

Περίπου η «λαϊκή εξουσία» φαίνεται ως μια πρόταση πακέτο που αν –πως;- υιοθετηθεί μετά θα επιλυθεί το ζήτημα της εξόδου μαζί και άλλα. Για να χρησιμοποιήσουμε μια ιστορική αναλογία είναι σα να έλεγαν οι Μπολσεβίκοι ότι τα ζητήματα του σταματήματος του πολέμου ή της διανομής της γης στη Ρωσία «δεν είχαν νόημα ως πολιτικοί στόχοι χωρίς να υπάρχει σοσιαλισμός». Να μην έβλεπαν δηλαδή ότι ακριβώς η εργατική επαναστατική πάλη για αυτά θα μετατόπιζε το προλεταριάτο και την αγροτιά από το στρατόπεδα του τσαρισμού και της αστικής δημοκρατίας σε αυτό της προλεταριακής επανάστασης.

Δεν πρόκειται για θεωρητική διαφορά ή διαφορετική ιστορική εκτίμηση, αλλά για διαφορά που τελικά κρίνει αν υπάρχει αναζήτηση επαναστατικής τακτικής που να δρα για τα εργατικά λαϊκά συμφέροντα και να αγγίζει την προσέγγιση του στρατηγικού στόχου ή περιορισμός σε μια αδρανή πολιτική τακτική επιμέρους αγώνων, χωρίς στόχους πολιτικής ανατροπής, με ένταξή τους απλά σε μια διαρκή ιδιότυπη εκλογική εκστρατεία.

Ας προσέξουμε πως στέκεται και σήμερα, αναδρομικά το ΚΚΕ στο δημοψήφισμα του 2015. Επιχειρεί να το καταστήσει κεντρικό στοιχείο της «δικαίωσής» του για εκείνη την περίοδο. Πως αντιλαμβάνεται όμως αυτή τη «δικαίωση»;

Στην ουσία περιορίζεται στο σχήμα «σας τα λέγαμε εμείς ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα τα πουλήσει». Αυτός είναι όμως ο ρόλος της κομμουνιστικής πρωτοπορίας; Μέχρι εκεί φτάνουν οι επαναστατικές της φιλοδοξίες; Το ΚΚΕ, δε μίλησε, δεν προετοίμασε και δεν έπραξε για τη ρήξη με την ευρωζώνη και την ΕΕ, σε μια σημαντική πολιτική ρωγμή κοινωνικών και πολιτικών μετατοπίσεων και παρόξυνσης των αντιθέσεων και για αυτό έχει σοβαρή πολιτική ευθύνη. Για αυτό ακριβώς και δεν μπόρεσε να αντισταθεί ούτε στην πολιτική στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ για καθήλωση και υποταγή των αντιΕΕ διαθέσεων που βγήκαν στην επιφάνεια με ορμητικό τρόπο τότε, αν και όχι χωρίς αυταπάτες. Όχι μόνο δεν μπόρεσε να αντισταθεί, αλλά αντίθετα, μιλώντας σχηματικά για τη «ματαιότητα της ρήξης και της εξόδου στο καπιταλιστικό πλαίσιο», αντί να προσθέτει στην κατεύθυνση της ρήξης με το κεφάλαιο και του αντικαπιταλιστικού δρόμου, «αφαιρούσε» απομείωνε τις όποιες αντιφατικές ρηξιακές διαθέσεις με την κινδυνολογία «έξω από το ευρώ θα είχαι χειρότερα», «δικαιώνοντας» έτσι τόσο τη ΝΔ και τους «Μένουμε Ευρώπη», όσο και τη στρατηγική υποταγής του ΣΥΡΙΖΑ και

μάλιστα χωρίς απώλειες.

“Λυδία λίθος” η στάση απέναντι στην ΕΕ

Το ζητούμενο δεν είναι να πούμε μόνο τούτη ή την άλλη θέση για την ΕΕ ή τις καπιταλιστικές ολοκληρώσεις γενικά, αλλά η διαμόρφωση ενός ισχυρούς ρεύματος αντικαπιταλιστικής κομουνιστικής αριστεράς, που θα δίνει υπόσταση σε αυτές τις τοποθετήσεις.

Θεωρούμε αυτονόητο πως αν μια αριστερά δεν τοποθετείται για το ζήτημα του κράτους, τότε ας μη φλυαρεί για την επανάσταση ή τον κομμουνισμό. Πολύ περισσότερο το ζήτημα της στάσης απέναντι στην ΕΕ και της αναζήτησης της ρήξης με την καπιταλιστική ολοκλήρωση είναι οργανικά συνδεδεμένο με το ζήτημα μιας σύγχρονης επαναστατικής στρατηγικής για αυτόν εδώ το συγκεκριμένο καπιταλισμό της εποχής μας και στην Ελλάδα που εντάσσεται εντελώς συγκεκριμένα στο διεθνές πλέγμα του.

Οφείλουμε να σταθούμε στα ίσα απέναντι σε αυτήν την δημιουργική πρόκληση.

Δε θα είναι ένα μονόπρακτο, ούτε θέμα μιας διακήρυξης, αλλά μιας πολυποίκιλης θεωρητικής και πολιτικής μάχης που θα τροφοδοτεί την κοινωνικο-ταξική και πολιτική διαπάλη την ερχόμενη περίοδο.

πηγή: πρωτοβουλία διαλόγου για ένα σύγχρονο κομμουνιστικό πρόγραμμα και κόμμα